

Innst. S. nr. 154.

(1998-99)

Innstilling fra justiskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jan Simonsen, Jørn L. Stang, Vidar Kleppe og Terje Knudsen om en handlingsplan for å øke sikkerheten for polititjenestemenn.

Dokument nr. 8:8 (1998-99).

Til Stortinget.

SAMMENDRAG

Stortingsrepresentantene Jan Simonsen, Jørn L. Stang, Vidar Kleppe og Terje Knudsen har den 5. november 1998 fremsatt forslag om en handlingsplan for å øke sikkerheten for polititjenestemenn.

I begrunnelsen for forslaget viser forslagsstillerne til at kriminaliteten som utføres i Norge er blitt langt hardere de siste årene. Det har skjedd en kraftig internasjonalisering og kriminaliteten er blitt bedre organisert. Forslagsstillerne påpeker at bruk av våpen er utbredt og polititjenestemenn er oftere enn tidligere utsatt for alvorlige trusler og forsøk på bestikkelser. I løpet av det siste året har polititjenestemenn blitt skutt under utøvelsen av sitt arbeid.

Ifølge forslagsstillerne er det mye som tyder på at manglende grensesetting i vårt samfunn er en medvirkende årsak til denne utviklingen og de mener derfor det er viktig at det treffes tiltak for å gjenvinne respekten for politiet, samtidig som politiet må få en bedre beskyttelse.

På denne bakgrunn foreslår forslagsstillerne å be Regjeringen om følgende:

- Foreslå nødvendige lovendringer slik at det blir tillatt å føre anonyme vitner for norske domstoler, og slik at polititjenestemenn gis lovmessig adgang til å nekte å oppgi andre personalia enn tjenestenummer når polititjenestemannen vitner i en rettssak.
- Pålegge politimestrene å gjennomføre ordninger med fremskutt våpendepot der verneombudene mener det er nødvendig av hensyn til tjenestemennenes sikkerhet.
- Foreta en utredning av våpensituasjonen ved landets politikamre og lensmannskontorer, og i forbindelse med statsbudsjettet for år 2000 fremlegge en plan som sikrer samtlige av landets operative

polititjenestemenn personlige håndvåpen og adgang til tilstrekkelig våpentrening.

- Fremme forslag om nødvendige lovendringer slik at overlagt eller forsettlig drap på polititjenestemenn kan medføre livstidsdom.
- Fremme forslag til lovendringer som innfører minstestraff på 1 års fengsel for grov vold mot offentlige tjenestemenn, og hever maksimumsstraffen for vold mot polititjenestemenn fra 5 til 10 års fengsel.
- Fremme forslag til lovendringer som innfører minstestraff på 6 måneders fengsel for grove trusler mot eller tilbud om bestikkelser overfor offentlige tjenestemenn og hever maksimumsstraffen for trusler mot polititjenestemenn fra 1 til 5 års fengsel.
- Fremme forslag om å øke maksimumsstraffen for å hindre en polititjenestemann i å utføre sitt arbeid fra 6 mnd. til 2 års fengsel.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Astrid Marie Nistad, Jan Petter Rasmussen og Ane Sofie Tømmerås, fra Fremskrittspartiet Jan Simonsen og Jørn L. Stang, fra Kristelig Folkeparti, Finn Kristian Marthinsen og Åse Wisløff Nilssen, fra Høyre, lederen Kristin Krohn Devold og Bjørn Hernæs, og fra Senterpartiet, Tor Nymo, vil understreke betydningen av at polititjenestemenns sikkerhet ivaretas på best mulig måte, og at de ikke utsettes for unødvendige farer.

Komiteen viser til at det i dokumentet er fremmet forslag om forskjellige tiltak som skal gjøre polititjenestemenns sikkerhet bedre, og at Justisdepartementet har kommentert forslagene i brev til komiteen datert 4. februar 1999, jf. vedlegg.

Ad forslag 1

Komiteen viser til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (1998-99) vedtok følgende forslag (Budsjett-innst. S. nr. 4, II, side 39):

"Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av politiets situasjon når det gjelder bekjempelse av voldskriminalitet og vurdere tiltak som ytterligere kan styrke politiets arbeidssituasjon og gi et bedret straffettslig vern for den enkelte polititjenestemann.

- Det vurderes i den forbindelse om polititjenestemenn under gitte forutsetninger kan avgi vitneprov for retten uten å måtte oppgi sin fulle identitet.
- Når det gjelder ytterligere rettslig vern vurderes å innføre høyere strafferammer, eventuelt også minstretraffer."

Komiteen er tilfreds med at dette arbeidet er satt i gang.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at Justisdepartementet bl.a. på bakgrunn av ovennevnte vedtak allerede arbeider med forslag om å åpne for anonym vitneførsel i nærmere angitte tilfeller.

Flertallet finner derfor ikke grunn for Stortinget til å fatte et nytt vedtak som gjelder anonyme vitner så kort tid etter at vedtak ble gjort i forbindelse med St.prp. nr. 1 (1998-99).

Flertallet foreslår at forslaget vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet minner om at den kriminaliteten som utføres i Norge er blitt langt hardere de siste årene. Det har skjedd en kraftig internasjonalisering, og kriminaliteten er blitt bedre organisert. Bruk av våpen er utbredt, og polititjenestemenn er oftere enn tidligere utsatt for alvorlige trusler og voldshandlinger. I denne situasjoner mener disse medlemmer at det er behov for umiddelbare tiltak, og at utredninger og vurderinger som skyter konkrete tiltak ut i tid er et utslag av manglende politisk handlekraft. Disse medlemmer er kjent med at departementet under behandlingen av St.prp. nr. 1 (1998-99) i november 1998 ble bedt om å vurdere enkelte tiltak, men mener at det nå, 5 måneder senere, er helt nødvendig å pålegge departementet å fremme konkrete tiltak.

Disse medlemmer minner om at komiteen gjennom høringsrunder med Oslos politimester er gjort kjent med de mange og alvorlige truslene som polititjenestemenn er blitt utsatt for, og at komiteen derfor burde ha beslutningsgrunnlag nok til å be departementet fremme konkret forslag om å tillate at det blir ført

anonyme politivitner for norske domstoler - i tråd med forslaget i dokumentet. En slik adgang vil være nyttig å bruke i de tilfellene der vi står overfor miljøer som truer med å sette politimannen eller medlemmer av hans familie i fare dersom tjenestemannen vitner i retten. Det bør også være aktuelt å bruke anonyme politivitner i de tilfellene der politimannens identitet vil skade videre etterforskning mot et spesielt miljø.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen allerede arbeider med forslag om å åpne for anonym vitneførsel i nærmere angitte tilfeller. At forslaget fra Fremskrittspartiet dermed kan virke overflødig, er ikke til hinder for å støtte forslaget når det først er fremmet. Disse medlemmer understreker videre at det viktigste nå er å få forgang i departementets arbeid, slik at en lovproposisjon om dette kan behandles av Stortinget så snart som mulig.

Disse medlemmer stiller seg derfor bak forslag nr. 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer etter dette følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer slik at det blir tillatt å føre anonyme politivitner for norske domstoler, og slik at polititjenestemenn som ikke opptrer anonymt får lovbestemt rett til ikke å oppgi personalia utover tjenestenummer."

Ad forslag 2

Når det gjelder forslag 2 i Dokumentet om fremskutt våpendepot, viser komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, til våpeninstruksens § 5 og Justisdepartementets rundskriv G-118/95 av 1. august 1989. I henhold til disse reglene kan den lokale politisjefen gi tillatelse til fremskutt lagring av våpen i kjøretøy. Flertallet mener det er riktig at denne myndigheten ligger hos den lokale politimester, da det må antas at man på lokalt nivå har best mulig forutsetninger for å avgjøre behovet for fremskutt våpenlagring.

Flertallet ønsker ikke å påtvinge landets politimestre fremskutt våpendepot der de selv ikke ønsker det eller finner det forsvarlig. Flertallet har tillit til at politimesteren som øverste ansvarlige tar oppgaven med å sikre polititjenestemennenes trygghet alvorlig, og at politimesterens avgjørelser tas i nært samarbeid med politiets verneombud. Det øverste ansvar skal og bør likevel være politimesterens.

Flertallet vil på denne bakgrunn avvise forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at den økte våpenbruken i kriminelle miljøer, og den økende brutaliteten i disse miljøene, gjør det nødvendig å gjøre våpen lettere tilgjengelig for polititjenestemenn. Disse medlemmer er kjent

med at de lokale politimestere har anledning til å innføre ordninger med fremskutt lagring av våpen i kjøretøy. Disse medlemmer er imidlertid også kjent med at Politiets Fellesforbund gjenntatte ganger har påpekt at enkelte politimestere er tilbakeholdne med å akseptere slike ordninger til tross for at tjenestemennene, representert ved sine verneombud, mener at behovet er til stede av hensyn til de ansattes sikkerhet. I slike tilfeller mener disse medlemmer at tjenestemennenes sikkerhet må komme i første rekke. Det vil som regel være tjenestemennene, og ikke den lokale politimesteren, som kommer i faresonen når det oppstår skyteepisoder. Disse medlemmer mener derfor at politimestrene bør pålegges å gjennomføre ordninger med fremskutt våpendepot der verneombudene mener det er nødvendig av hensyn til tjenestemennenes sikkerhet.

Disse medlemmene fremmer følgende forslag :

"Stortinget ber Regjeringen pålegge politimestrene å gjennomføre ordninger med fremskutt våpendepot (utplassering av våpen i sikre anordninger i tjenestebiler) der verneombudene mener det er nødvendig av hensyn til tjenestemennenes sikkerhet."

Ad forslag 3

Forslag 3 i dokumentet gjelder våpensituasjonen og opplæringen. Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at departementet opplyser at det er tilnærmet 100 pst. dekning ved at hver operativ tjenestemann har utlevert eget våpen, og at det er fordelt et tilfredsstillende antall to-håndsvåpen (maskinpistoler) til alle politidistrikt. Departementet viser også til at det er en meget tilfredsstillende beredskap når det gjelder skarpskyttere og at nivået for opplæring er høyt. Det holdes flere typer kurs, og politiet har fått tildelt særskilt øremerkede midler og ammunisjon. Flertallet mener at intensjonen i forslaget allerede er ivarettatt. Flertallet vil etter dette avvise forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har registrert departementets opplysninger om at så godt som samtlige operative polititjenestemenn i dag har sitt personlige håndvåpen i form av en revolver, og at det er utplassert en del maskinpistoler av typen MP5 til de forskjellige politidistrikt. Departementet mener at det på denne bakgrunn ikke er behov for noen opptrappingsplan, og anser antallet maskinpistoler som er utplassert for å være "tilfredsstillende". Disse medlemmer er uenig i denne konklusjonen, og mener at det er høyst tilfredsstillende at det i dag ikke finnes en MP5 maskinpistol til samtlige operative tjenestemenn. I motsetning til revolveren har maskinpistolen et justerbart sikte som gjør det viktig at den tjenestemannen som har finstilt siktet også er den tjenestemannen som benytter våpenet. Det vil øke våpenets treffsikkerhet og redusere risikoen for at skyteepisoden fører til mer alvorlige skader for den det skytes

imot enn det som er nødvendig for å uskadeliggjøre vedkommende. På avstander over 10 meter har MP5-våpenet langt bedre treffsikkerhet enn revolveren. Det er derfor dette våpenet som er politiets primærvåpen, mens revolveren er definert som sekundærvåpen. Disse medlemmer vil tilføye at det er behov for å oppjustere maskinpistolene med lasersikte, som vil gjøre at brukerne raskere kommer i skuddposisjon og dessuten vil øke treffsikkerheten. I dag er bare et fåtall av maskinpistolene utstyrt med lasersikte.

Disse medlemmer vil følgelig konkludere med at det er behov for å gjennomgå våpensituasjonen ved landets politidistrikt, og at målsetningen bør være å sikre personlige tjenestevåpen av begge kategorier til samtlige operative tjenestemenn. I tillegg bør det utarbeides en plan for oppjustering av samtlige maskinpistoler med lasersikte. Disse medlemmer mener at det også er behov for en rask utredning av situasjonen når det gjelder trening med skytevåpen. I dag tilbys politiansatte et operativt kurs årlig som varer i 40 timer sammenhengende. Mindre enn 10 timer av denne tiden er avsatt til skytetrening. Mange politifolk har ytret ønske om skytetrening gjennom hele året. Departementet bør vurdere hvordan en slik jevn skytetrening gjennom hele året kan organiseres. Det bør også vurderes om skyteopplæringen ved Politihøgskolen er tilfredsstillende.

Komiteens medlemmer fra Høyre har ingenting imot at statsbudsjettet for 2000 foretar en gjennomgang av tall og fordeling av tjenestevåpen i politi og lensmannsetaten, samt oversikt over opplæring som skytetrening m.v., i noe mer detaljert form enn det som fremkommer i departementets brev av 4. februar 1999 til komiteen.

Disse medlemmer støtter på denne bakgrunn forslag nr. 3, uten nødvendigvis å stille seg bak alle Fremskrittspartiets premisser for forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer etter dette følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en rask utredning av våpensituasjonen ved landets politikamre og lensmannskontorer og i forbindelse med statsbudsjettet for år 2000 fremlegge en plan som sikrer samtlige av landets operative polititjenestemenn personlige håndvåpen, og adgang til en tilstrekkelig våpentrening."

Ad forslagene 4-7

Når det gjelder forslag 4, om fengsel på livstid for drap på offentlig tjenestemann viser komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, til at forsettlig og overlatt drap på offentlig tjenestemann kan medføre lovens strengeste straff, altså 21 år. Det kan også ilegges særreaksjoner. Flertallet mener det er riktig at strafferammen for denne type forbrytelser er på inntil 21 år, da slike ugjer-

ninger bør straffes strengt. Flertallet støtter departementet i at det ikke er grunn til å gjeninnføre regler om livstidsstraff, og vil etter dette avvise forslag 4.

Når det gjelder forslagene 5, 6 og 7 om økte strafferammer for vold og trusler mot offentlig tjenestemann og for å hindre politiets arbeid, viser flertallet igjen til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (1998-99) ba Regjeringen om å vurdere å innføre høyere strafferammer, eventuelt også minstestrafte for å gi et bedret strafferettslig vern for den enkelte polititjenestemann.

Flertallet finner det ikke riktig av Stortinget å fatte et nytt vedtak om disse forhold, eller ta stilling til realiteten i forslaget, så lenge departementet opplyser at forslag som gjelder strafferammer og minstestrafte allerede er til behandling i Justisdepartementet.

Flertallet foreslår at forslagene 5, 6 og 7 vedlegges protokollen uten at det tas nærmere stilling til realitetsinnholdet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at departementet mener at fengsel i 21 år pluss mulighet for særreaksjoner er tilfredsstillende som mulig straffereaksjon for politidrap. Disse medlemmer er uenig i en slik konklusjon. Straffereaksjonene for drap på polititjenestemenn bør være strengere enn straffereaksjonene for andre drap, fordi polititjenestemenn har en helt spesiell og livsfarlig jobb med å sikre andre menneskers liv, helse og eiendom. I det kriminalpolitiske klimaet vi i dag har, med drapstrusler mot polititjenestemenn fra personer med tilknytning til det organiserte kriminelle miljøet, er det spesielt viktig å gi polititjenestemenn den ekstra beskyttelsen som ligger i at slike drap medfører strengere straffer enn drap ellers ville gjort. Også drap på andre personer enn polititjenestemenn dømmes for øvrig i dag for mildt.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer slik at forsettlig eller overlagte drap på offentlige tjenestemenn kan medføre fengsel på livstid."

Disse medlemmer har merket seg departementets opplysning om at grov vold mot offentlig tjenestemann i tillegg til å rammes av straffelovens § 127, også rammes av straffelovens § 231, som har en minstestraft på fengsel i 2 år og en maksimumsstraff på fengsel i 15 år. I praksis vil det bety at en endring av § 127 slik som foreslått ikke vil få noen praktisk betydning. Denne paragrafen gjelder imidlertid for vold utøvd mot samtlige samfunnsborgere og gir ikke polititjenestemenn spesiell beskyttelse. Straffereaksjonene for vold mot polititjenestemenn bør være strengere enn for vold mot andre samfunnsborgere, begrunnet med at politimenn utsetter seg selv for stor fare for sitt eget liv og helse

gjennom deres arbeid. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring av straffelovens § 127 slik at dagens maksimumsstraff heves fra 5 år til 10 års fengsel når vold utøves mot polititjenestemenn. Dersom volden er grov settes det en minstestraft på 4 års fengsel og en maksimumsstraff på 21 års fengsel."

Disse medlemmer viser til det gode resultatet New York-politiet har hatt med sin ikke-toleranse-politikk. Det viser hvor viktig det er å sette grenser for uønsket adferd. Det er nødvendig at ungdom på vei inn i en kriminell løpebane får respekt for politiet og andre øvrighetspersoner. Derfor mener disse medlemmer at det bør innføres skjerpede straffer for vold og trusler mot polititjenestemenn, og for å forhindre politiet i å utføre sitt arbeid.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring i straffelovens § 128, slik at det innføres en minstestraft på 6 måneders fengsel for personer som bruker grove trusler eller tilbud om bestikkelser for å få en offentlig tjenestemann til urettmessig å foreta eller unnlate å foreta en tjenestehandling, og slik at dagens maksimumsstraff heves fra 1 års fengsel til 5 års fengsel når truslene og tilbudene om bestikkelser er rettet mot polititjenestemenn."

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring av straffelovens § 326, slik at maksimumsstraffen for å hindre eller forsøke å hindre en polititjenestemann i å utføre sin jobb økes fra 6 måneders fengsel til fengsel i inntil 2 år."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at forslagene 4, 5, 6 og 7 alle omhandler detaljerte forslag til straffereaksjoner for vold mot polititjenestemenn, samtidig som departementet gjennom vedtaket fattet i tilknytning til behandlingen av Budsjett-innst. S. nr. 4 fra desember 1998 har fått et arbeidsoppdrag om en gjennomgang for å vurdere nettopp slike reaksjoner som minstestraft og strafferammer.

Disse medlemmer finner det ikke riktig av Stortinget å fatte beslutninger om disse forhold så lenge departementet er i gang med sitt arbeidsoppdrag, gitt av Stortinget. På denne bakgrunn bør forslagene 4, 5, 6 og 7 ikke realitetsbehandles nå.

Disse medlemmer understreker samtidig betydningen av at Regjeringen har fortgang i arbeidet både med Metodeutvalget, med saken om anonyme vitner, med egen sak om ransaking for våpen og den vedtatte gjennomgangen av politiets arbeidssituasjon og strafferettslige vern. Det må være et klart mål å kunne fatte vedtak i alle disse sakene i løpet av dette året, 1999.

FORSLAG FRA MINDRETALL**Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:***Forslag 1*

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer slik at det blir tillatt å føre anonyme politivitner for norske domstoler, og slik at polititjenestemenn som ikke opptrer anonymt får lovbestemt rett til ikke å oppgi personalia utover tjenestenummer.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen foreta en rask utredning av våpensituasjonen ved landets politikamre og lensmannskontorer og i forbindelse med statsbudsjettet for år 2000 fremlegge en plan som sikrer samtlige av landets operative polititjenestemenn personlige håndvåpen, og adgang til en tilstrekkelig våpentrening.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 3*

Stortinget ber Regjeringen pålegge politimestrene å gjennomføre ordninger med fremskutt våpendepot (utplassering av våpen i sikre anordninger i tjenestebiler) der verneombudene mener det er nødvendig av hensyn til tjenestemennenes sikkerhet.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer slik at forsettlige eller overlagte drap på offentlige tjenestemenn kan medføre fengsel på livstid.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring av straffelovens § 127, slik at dagens maksimumsstraff heves fra 5 års til 10 års fengsel når volden utøves mot polititjenestemenn. Dersom volden er grov, settes det en minstestraft på 4 års fengsel og en maksimumsstraff på 21 års fengsel.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring i straffelovens § 128, slik at det innføres en minstestraft på 6 måneders fengsel for personer som bruker

grove trusler eller tilbud om bestikklser for å få en offentlig tjenestemann til urettmessig å foreta eller unnlate å foreta en tjenestehandling, og slik at dagens maksimumsstraff heves fra 1 års fengsel til 5 års fengsel når truslene og tilbudene om bestikklser er rettet mot polititjenestemenn.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring av straffelovens § 326, slik at maksimumsstraffen for å hindre eller forsøke å hindre en polititjenestemann i å utføre sin jobb økes fra 6 måneders fengsel til fengsel i inntil 2 år.

Forslag fra Høyre:*Forslag 8*

Dokument nr. 8:8 (1998-99) forslag fra stortingsrepresentantene Jan Simonsen, Jørn L. Stang, Vidar Kleppe og Terje Knudsen om en handlingsplan for å øke sikkerheten for polititjenestemenn pkt. 4 vedlegges protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I.

Dokument nr. 8:8 (1998-99) - forslag fra stortingsrepresentantene Jan Simonsen, Jørn L. Stang, Vidar Kleppe og Terje Knudsen om en handlingsplan for å øke sikkerheten for polititjenestemenn nr. 1, 5, 6 og 7 vedlegges protokollen.

II.

Dokument nr. 8:8 (1998-99) - forslag fra stortingsrepresentantene Jan Simonsen, Jørn L. Stang, Vidar Kleppe og Terje Knudsen om en handlingsplan for å øke sikkerheten for polititjenestemenn nr. 2, 3 og 4 avvises.

Oslo, i justiskomiteen, den 22. april 1999.

Kristin Krohn Devold,
leder.

Åse Wisløff Nilssen,
ordfører.

Jan Simonsen,
sekretær.

Vedlegg

Brev fra Justis- og politidepartementet v/statsråden til justiskomiteen, datert 4. februar 1999.

Dok. nr. 8:8 - Forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen m.fl.

Det vises til Justiskomiteens brev av 4 desember 1998. Stortinget har i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (1998-99) bedt regjeringen om å foreta en gjennomgåelse av politiets situasjon når det gjelder bekjempelsen av voldskriminalitet og vurdere tiltak som ytterligere kan styrke politiets arbeidssituasjon og gi et bedre rettsvern for den enkelte polititjenestemann. Regjeringen er spesielt bedt om å vurdere om polititjenestemenn under gitte forutsetninger kan avgi vitneprov for retten uten å oppgi sin fulle identitet, og om det bør innføres høyere strafferammer, eventuelt minstestraffer.

Forslag nr. 1 Anonyme politivitner

Forslag nr. 6 Strafferammen straffeloven § 128

Forslag nr. 7 Strafferammen straffeloven § 326

Forslagene i dok. 8:8 (1998-99) som gjelder anonyme vitner, strafferammer og minstestraffer er allerede til behandling i Justisdepartementet.

Forslag nr. 2 Fremskutt våpendepot

Etter Våpeninstruks for politiet § 5 kan politisjef "i henhold til departementets retningslinjer gi tillatelse til å medbringe enhånds skytevåpen i bilpatrulje, eller under utstrykning fra reservetjeneste når dette måtte være nødvendig".

Nærmere retningslinjer er nedfelt i Justisdepartementets rundskriv G-118/95 av 1. august 1989 om ny våpeninstruks for politiet:

"I henhold til departementets retningslinjer kan politisjef gi tillatelse til å medbringe enhånds skytevåpen i bilpatrulje m.v., jfr. våpeninstruksen § 5. Inntil videre kan slik tillatelse bare gis for faste organiserte bilpatruljer som løpende mottar tjenesteoppdrag underveis, og for tjenestemenn i lensmannsetaten som utfører tabellert reservetjeneste. I ethvert tilfelle må det foreligge et aktuelt og politifaglig fundert behov for etablering av en slik ordning".

Innenfor de kriterier som er trukket opp av departementet, kan følgelig politisjef lokalt gi tillatelse til fremskutt lagring av våpen i kjøretøy. At avgjørelsesmyndigheten etter Våpeninstruksen er lagt til lokal politimester må sees i sammenheng med at denne type spørsmål best kan vurderes lokalt hvor man sitter med kunnskap om lokale forhold, behov og tjenestemennenes innstilling til fremskutt lagring av våpen.

Justisdepartementet gjennomførte i 1997 en kartlegging av i hvilken grad det i landets politidistrikt var besluttet fremskutt lagring av enhånds tjenestevåpen.

Undersøkelsen viste at det først og fremst var i Østlandsområdet at man hadde benyttet mulighetene til fremskutt lagring. Ved mange tjenestesteder så man

ikke behov for permanent ordning med fremskutt lagring.

Ut fra at regelverket allerede i dag åpner for fremskutt lagring av enhånds tjenestevåpen, ser jeg ikke behov for å endre dette.

Forslag nr. 3 Våpensituasjonen og opplæring

Justisdepartementet har oversikt over antall og fordeling av tjenestevåpen i politi- og lensmannsetaten. Generelt må tjenestevåpen skilles mellom en- og tohåndsvåpen. Når det gjelder enhåndsvåpen (revolver) er det tilnærmet 100 % dekning mht at hver operativ tjenestemann har utlevert eget våpen.

Et tilfredsstillende antall tohåndsvåpen (MP 5 - maskinpistol) er fordelt til alle politidistrikt for å ha et forsvarlig beredskapsnivå av såkalte "forsterkningsvåpen". Retningslinjene er at politimestrene må etablere praktiske rutiner som bl.a. sikrer forsvarlig disponering av tildelte MP 5, når samme tjenestevåpen benyttes av flere politimenn. Dette er i tråd med hva utenlandske bevåpnede politikorps forholder seg til. Til orientering er det ikke kjent at andre utenlandske politikorps dimensjonerer antall tohåndsvåpen iht antall operative polititjenestemenn.

I tillegg er det fastsatt og pålagt politidistriktene å ha et antall såkalte skarpskyttere. Hovedoppgaven er å være observasjonspost og støttvåpen for egne mannskaper. Det er her en meget tilfredsstillende beredskap.

Det er også fordelt et antall gassgevær (tohåndsvåpen) til alle politidistrikter.

Politiet gjennomfører årlig pålagt politioperativ opplæring innenfor flere disipliner, herunder skytetrening. Det er summen av instruksjon, praktiske øvelser og egenerfaring, som skal sette tjenestemannen bedre i stand til å løse oppgavene. Opplæringen er delt inn i nivåer avhengig av hvilken funksjon man har. Justisdepartementet har utarbeidet retningslinjer for denne virksomheten.

Nivået for opplæringen av politioperativ personell er i Norge minst på høyde med de andre nordiske land.

Generelt skal alle polititjenestemenn årlig gjennomføre skytetrening, mens det personell som er pekt ut av politisjef skal gjennomføre årlig godkjenningsprøve etter program fastsatt av Justisdepartementet.

Politidistriktene har hittil fått tildelt særskilte øremerkede midler og ammunisjon til å gjennomføre årlig politioperativ opplæring.

Generelt er polititjenestemannens egensikkerhet avhengig av en rekke faktorer i form av f.eks. egne ferdigheter, målrettet opplæring og tidsmessig materiell og utstyr. Politiet er de siste årene tilført utstyr i form av våpen og verneutstyr. I tillegg til den årlige politioperative opplæring for den enkelte, er det flere andre typer kurs. Dette gjelder bl.a. kurs for operative ute-

ledere og kurs i stabstjeneste. Videre holder Politihøgskolen kurs i praktisk pedagogikk. Målet med dette kurstilbudet er å holde en høyt faglig og pedagogisk kvalitet på den politioperative opplæringen.

Forslag nr. 4

Forsettlig og overlagt drap på en offentlig tjenestemann kan medføre lovens strengeste straff – fengsel i 21 år, eventuelt særreaksjon. Det er derfor ikke mulig å heve strafferammen innenfor det reaksjonssystem vi har i dag. Livstidsstraffen ble opphevet i den alminnelige straffelovgivning i 1981. Etter Justisdepartemen-

tets syn ivaretar lengstestrafen på fengsel i 21 år og reglene om særreaksjoner de hensyn som livstidsstraffen tidligere skulle ivareta. Departementet kan ikke se at det er grunn til å gjeninnføre regler om livstidsstraff.

Forslag nr. 5

Grov vold mot en offentlig tjenestemann vil i tillegg til straffeloven § 127 kunne rammes av straffeloven § 231, hvor minstestrafen er fengsel i 21 år og lengstestrafen fengsel i 15 år. Strafferammen er altså strengere enn forslagsstillerne går inn for.